

VABARIIGI VALITSUS

ÜLEVAADE VABARIIGI VALITSUSE 100 PÄEVA OLULISEMATEST TEGEVUSTEST

Stenbocki maja. Foto: Kaupo Kalda

Sisukord

1. KOKKUVÕTE	2
2. ÜLEVAADE VALITSUSE ÜLDEESMÄRKIDE SAAVUTAMISEST	4
2.1. COVID-19 pandeemiast väljumise põhimõtted	4
2.2. Terved ja hoitud inimesed	5
2.3. Tark majandus	6
2.4. Roheline Eesti	7
2.5. Haritud ja nutikad inimesed	8
2.6. Aktiivne ja kaitstud Eesti	10
2.7. Tasakaalus Eesti	11
2.8. Avatud ja turvaline õigusriik	12

1. KOKKUVÕTE

Kaja Kallase juhitud valitsus astus ametisse 26. jaanuaril 2021. a. Valitsuskoalitsiooni kuuluvad Eesti Reformierakond ja Eesti Keskerakond. Valitsuse ametisoleku 100. päev täitub 5. mail 2021. a.

Järgnev aruanne on ülevaade valitsuse selle ajavahemiku olulisematest tegevustest 100 päeva plaani ja tegevusprogrammi 2021–2023 elluviimisel. Ülevaates kirjeldatakse valitsuse kaheksa prioriteedi ehk üldeesmärgi saavutamiseks elluviidud ja algatatud tegevusi.

Valitsuse üldeesmärgid on:

- ✓ *COVID-19 pandeemiast väljumise põhimõtted*
- ✓ *Terved ja hoitud inimesed*
- ✓ *Tark majandus*
- ✓ *Roheline Eesti*
- ✓ *Haritud ja nutikad inimesed*
- ✓ *Aktiivne ja kaitstud Eesti*
- ✓ *Tasakaalus Eesti*
- ✓ *Avatud ja turvaline õigusriik.*

Peaministri suuniste põhjal koostatud tegevuskava valitsuse üldeesmärkide saavutamiseks ametisoleku esimese 100 päeva jooksul kinnitas valitsus 11. veebruaril 2021. a. Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2021–2023 kinnitas valitsus 23. veebruaril 2021. a. Tegevusprogramm sisaldab konkreetseid ülesandeid, vastutajaid ja tähtaegasid kõigi valitsusliidu aluspõhimõtete elluviimiseks 2023. aasta märtsini.

5. mai seisuga täideti 100 päeva plaani ülesannetest 81% ehk 57 ülesannet. Täitmisel oli 13 ülesannet. Valitsuse 6. mai kabinetinõupidamisel toimus arutelu veel 4 ülesande üle.

Valitsuse 100 päeva plaanis on kokku 70 ülesannet, millest 6. mai seisuga:

- ✓ täideti 61 ülesannet (87%);
- ✓ täitmisel on 9 ülesannet (13%).

Kokkuvõte

COVID-19 pandeemiast väljumise põhimõtted

- ✓ Kiideti heaks "Ühiskonnaelu korraldamise kava koroonaviiruse leviku tingimustes".
- ✓ Kiideti heaks meetmed COVID-19 kriisist väljumiseks hariduse, majanduse ja põllumajanduse valdkonnas.
- ✓ Kiideti heaks 2021. aasta lisaeelarve eelnõu.

Terved ja hoitud inimesed

- ✓ Kiideti heaks rahvastiku tervise arengukava 2020–2030 ja vaimse tervise roheline raamat.
- ✓ Arutati analüüsi ja ettepanekuid erivajadusega laste tugisüsteemi korrastamise kohta.

Tark majandus

- ✓ Esitati Riigikogule arutamiseks teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035.
- ✓ Arutati analüüsi ja ettepanekuid revisjoni läbiviimiseks, mis käsitleb põhjuseid, miks riik osaleb jätkuvalt äriühingutes ning milliste äriühingute puhul on otstarbekas edasi liikuda võõrandamisega.

Roheline Eesti

- ✓ Kinnitati strateegia "Eesti 2035" tegevuskava.
- ✓ Kiideti heaks keskkonnavaldkonna arengukava 2030 koostamise ettepanek.

Haritud ja nutikad inimesed

- ✓ Koostati meetmed ja tegevuskava õpetajate järelkasvu tagamiseks ning õpetajaameti väärtustamiseks.
- ✓ Kiideti heaks eesti keele majade laiendamise kontseptsioon.
- ✓ Esitati eelnõude infosüsteemi esimesele kooskõlastusringile perelepitusseaduse eelnõu.

Aktiivne ja kaitstud Eesti

- ✓ Eesti rahvusvahelise arengukoostöö edendamiseks asutatakse riigi osalusel Sihtasutus Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus, millega ühendatakse Eesti Idapartnerluse Keskus.
- ✓ Kiideti heaks riigi ja kaitseväekohustuslaste suhtlemist põhimõtteliselt ümberkujundav kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis võimaldab lugeda kaitseväekohustuslastele elektroonilised kutsed kättetoimetatuks eesti.ee kaudu.

Tasakaalus Eesti

- ✓ Kiideti heaks riigi eelarvestrateegia 2022-2025 ja stabiilsusprogramm 2021.
- ✓ Kiideti heaks põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030.
- ✓ Kiideti heaks Eesti maaelu arengukava 2014–2020 muudatusettepanekud. Muudatused olid tingitud asjaolust, et uue, reformitud ELi ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) rakendamise algus lükkub kaks aastat edasi.

Avatud ja turvaline õigusriik

- ✓ Kiideti heaks riigi IT-baasteenuste konsolideerimise ettepanekud.
- ✓ Kiideti heaks huvide konflikti vältimise juhised ministritele, nende nõunikele ja kõrgematele riigiteenistujatele. Juhised on eetikapõhimõtete kogum ministritele ja nende nõunikele, mis aitab huvide konflikti realiseerumist vältida.

2. ÜLEVAADE VALITSUSE ÜLDEESMÄRKIDE SAAVUTAMISEST

2.1. COVID-19 pandeemiast väljumise põhimõtted

Valitsuse 9. veebruari kabinetinõupidamisel andis tervise- ja tööminister ülevaate [vaksineerimisalase teavituskampaania käivitamisest](#) ning COVID-19 kommunikatsioonist. Valitsus on seadnud eesmärgiks saavutada 2021. aasta sügiseks COVID-19 vaktsiinidega hõlmatud 70% täiskasvanud elanikkonnast. 20. aprillil tutvustas tervise- ja tööminister valitsuskabinetile uuendatud COVID-19 vaksineerimise plaani, milles on täpsustatud vaksineerimise korraldamise põhimõtted ning eesmärgid 2021. aasta aprillist kuni juuni lõpuni. Sotsiaalministeerium koostas veebruaris [käitumisjuhendi COVID-19 läbi põdenud ja COVID-19 vastu vaksineeritud inimestele](#). Juhend on leitav Terviseameti kodulehel.

Haridus- ja Teadusministeerium koostas haridusvaldkonnas [COVID-19 põhjustatud kriisist väljumise plaani](#), mille esmaversiooni tutvustati valitsuskabineti 9. veebruari nõupidamisel. Väljumisplaani raames kavandatakse ja viiakse ellu erinevaid meetmeid kriisiaegse distantsõppe tagajärjel tekkinud õpilünkade tasandamiseks ja õpetajate töökoormuse leevendamiseks. Fookuses on õppijate ja õpetajate vaimset tervist toetavad tegevused. Kriisi mõjude leevendamiseks arendatakse ka digipööret toetavaid oskuseid ning suurendatakse rohetöökohtade oskuste pakkumist.

Valitsuse 25. veebruari kabinetinõupidamisel tutvustas maaeluminister [analüüsi ja ettepanekuid Maaelu Edendamise Sihtasutuse \(MES\) kriisimeetmete edasiseks rakendamiseks](#). Lähtuvalt arutelul otsustatust andis maaeluminister MESile suunise eraldada MESi omavahenditest 3,8 miljonit eurot põllumajandussektorile erakorralise toetuse maksmiseks. Erakorralisteks toetusteks on koos lisanduvate vahenditega kokku kavandatud 15,8 miljonit eurot.

2. märtsil allkirjastas maaeluminister [põllumajandustootjatele suunatud erakorralise toetuse määruse COVID-19 puhangust tingitud olukorra leevendamiseks](#).

Valitsuse 4. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas ettevõtlus- ja infotehnoloogiainminister [analüüsi ja ettepanekuid KredExi kriisimeetmete edasiseks rakendamiseks](#). Otsustati pikendada riigi 2020. aasta lisaeelarve seadusega SA KredEx meetmete rahastamiseks ette nähtud vahendite kasutamise tähtaega 2021. a lõpuni ning otsustati meetmete rahastamise eelarve üldine jaotus.

Vaimse tervise abi parema kättesaadavuse tagamiseks kutsus sotsiaalkaitseminister 10. märtsil kokku ametkondliku [vaimse tervise staabi](#), mida nõustab ekspertidest mõttekoda. Vaimse tervise staabi tegevuse eesmärk on korraldada kiired ja tõhusad abimeetmed COVID-19 kriisist puudutatud sihtrühmadele, korraldada ekspertide, teenuseosutajate ja vabaühenduste kaasamine ja kommunikatsioon ning organiseerida erinevate toetavate tegevuste rahastamine. Vaimse tervise staap teeb ettepanekuid ka vaimse tervise probleemidega seotud pikaajaliste mõjude leevendamiseks. Vabariigi Valitsus eraldas 2021. aasta lisaeelarvest vaimse tervise teenustele 2,85 miljonit eurot ning kohalikele omavalitsustele tugiteenuste pakkumiseks 15 miljonit eurot. Vaimse tervise staap tegutseb 2021. aasta lõpuni.

Valitsuse 11. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas ettevõtlus- ja infotehnoloogiainminister [turismisektori elavdamise tervikpaketti](#).

Valitsuse 17. märtsi istungil kiideti heaks [2021. aasta lisaelarve eelnõu](#). Lisaelarve toetusmeetmed aitavad leevendada eelkõige piirangutest tulenevat olukorda, toetades nii tervishoiusektorit, kriitilises seisus olevaid ettevõtjaid, ent ka Eesti inimesi – näiteks pikeneb aasta lõpuni haiguspäevade hüvitamine alles 2. päevast. Lisaelarve kulude ja toetuste kogumaht on ligi 641 miljonit eurot, suur osa sellest läheb toetusteks piirangutest puudutatud ettevõtjatele ning palgatoetuse maksmiseks.

Valitsuse 8. aprilli istungil kiideti heaks ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määrus „[Ettevõtjate toetamine seoses COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust tulenevate piirangutega](#)“, millega toetatakse 44 miljoni euro ulatuses kriisis enim kannatanud ja piirangutest mõjutatud turismi- ja jaekaubandussektori ettevõtteid.

Valitsuse 22. aprilli kabinetinõupidamisel kiideti heaks riigisekretäri ettepanek [kinnitada koroonaviiruse pandeemiast väljumise põhimõtted ja tegevuskava](#). Poliitikakujundamise valges raamatus "Ühiskonnaelu korraldamise kava koroonaviiruse leviku tingimustes" kirjeldatakse riigi tegevusi ja otsustusprotsessi põhimõtteid nii koroonaviiruse leviku tõkestamiseks kui ka selle levikust tingitud sotsiaal-majanduslike mõjude leevendamiseks.

2.2. Terved ja hoitud inimesed

Valitsuse 4. märtsi kabinetinõupidamisel andis tervise- ja tööminister [ülevaate Tallinna Haigla loomise projekti](#) edenemisest. Rajatav Tallinna Haigla koondab kokku senised AS Lääne-Tallinna Keskhaigla ja AS Ida-Tallinna Keskhaigla tegevused. Kavas on ühendada Tallinna haiglad ühte haiglaorganisatsiooni, mille moodustavad riik ja linn ühiselt, ning rajada praegu kasutuses olevate 40–60 aastat vanade haiglahoonete asemel uus Lasnamäe meditsiinilinnak. Uus haiglakompleks peaks valmima 2027. aastal.

Valitsuse 18. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas tervise- ja tööminister [analüüsi ja ettepanekuid tervishoiu rahastamissüsteemi jätkusuutlikkuse tagamiseks, kindlustuskaitse laiendamiseks ning ravijärjekordade vähendamiseks](#). Eesti tervishoiusüsteemi rahastamine on tugevalt seotud sotsiaalmaksu laekumisega, mis muudab selle sõltuvaks majandustsüklitest. Vaid tööjõu palgafondi maksustamisel põhinev ravikindlustussüsteem ei ole jätkusuutlik. Võrreldes teiste ELi riikidega on Eestis ravikindlustuseta elanikkonna osakaal suurem. Rahvusvahelises võrdluses paistab Eesti silma pigem suure omaosaluskoormusega. Valitsuskabinetis arutati erinevaid võimalusi haigekassa rahastamise jätkusuutlikkuse tagamiseks ning otsustati vajalike lahenduste leidmiseks aruteludega jätkata.

Valitsuse 25. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas sotsiaalkaitseminister [ettepanekuid pikaajalise hoolduse jätkusuutlikuks korralduseks, rahastamiseks ja omastehooldajate toetamiseks](#). Ettepanekud puudutasid hooldajate tööhõives osalemise toetamist sotsiaalmaksu erisuse loomise kaudu ning hoolduspuhkuse kasutamise laiendamist, sidudes hoolduspuhkuse saamise õigus lahti hooldatava puude raskusastmest. Samuti arutati kohaliku omavalitsuse üksuste ja riigi partnerlusmudeli üle pikaajalise hoolduse teenuste korraldamisel. Sotsiaalministeerium jätkab sellekohase seaduseelnõu väljatöötamiskavatsuse koostamisega 2022. aasta märtsiks.

Valitsuse 12. aprilli kabinetinõupidamisel kiideti heaks sotsiaalkaitseministri ettepanek [reformida soodustingimustel vanaduspensionid ja väljateenitud aastate pensionid üleminekuperioodiga](#). Vajadust Eesti praegust süsteemi muuta on rõhutanud nii Euroopa Komisjon kui ka Riigikontroll. Reformi täpsemad detailid räägitakse läbi sooduspensionide

sihtrühmadega ning 2021. aasta sügiseks koostatakse soodustingimustel vanaduspensionide seaduse ja väljateenitud aastate pensionide seaduse muutmise väljatöötamiskavatsus. Seaduseelnõu on kavas Vabariigi Valitsusele esitada 2022. aasta I kvartalis.

Sotsiaalkaitseminister allkirjastas 14. aprillil [määruse nr 49 "Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramise ja väljamaksmise kord ja tähtajad ning selliste harvikaiguste loetelu, mille puhul makstakse puudega lapse toetust"](#) muutmise, millega laiendati senist harvikaiguste loetelu kuue diagnoosi võrra. Lisatavad harvikaigused on kõik pärilikud monogeensed haigused ehk valdavalt ainevahetushaigused, mille peamine ravi osa on dieetravi. Nende harvikaiguste puhul makstakse sotsiaaltoetust ka lastele, kel puude raskusaste pole veel välja kujunenud, kuna enamiku harvikaiguste loetelus mainitud diagnooside korral pole dieetravi tavakaubandusest kättesaadavate toodetega võimalik. Määrus jõustus 1. mail 2021. a.

Valitsuse 21. aprilli kabinetinõupidamisel arutati riigieelarve strateegia 2022–2025 raames sotsiaalkaitseministri [ettepanekut erakorralise pensionitõusu kohta aastal 2022](#). Riigi eelarvestrateegia koostamise käigus otsustati erakorraline pensionitõus planeerida 1. jaanuariks 2023. a. 1. jaanuaril 2023. a tõusevad nii pensioni baasosa kui ka rahvapensioni määr erakorraliselt 20 euro võrra ja see parandab suhteliselt rohkem just madalama pensioniga inimeste toimetulekut.

Valitsus kiitis 22. aprilli kabinetinõupidamisel heaks Sotsiaalministeeriumis koostatud [vaimse tervise rohelise raamatu](#), mis seab eesmärgiks panustada senisest enam vaimse tervise probleemide ennetusse, varajasse avastamisse ja õigeaegse kvaliteetse abi kättesaadavusse kõikjal Eestis. Teravaim probleem on vaimse tervise spetsialistide ja psühhiaatrite puudus, mistõttu ootavad inimesed vastuvõtule pääsemist sageli lubatust kauem. Nii esmatasandil kui ka eriarstiabis on terav vajadus vaimse tervise õdede ja kliiniliste psühholoogide järele. Samuti on puudus nii kooli- kui ka tööpsühholoogidest. Roheline raamat on poliitikadokument, mis kirjeldab olemasolevat vaimse tervise abi korraldust, võtab kokku valdkonna probleemkohad, keskendudes ennetusele ja õigeaegsele abile, ning annab arengusuunad ja lahendusettepanekud vaimse tervise valdkonna süsteemsemaks arendamiseks.

Valitsuse 29. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas tervise- ja tööminister ning valitsus kiitis heaks [rahvastiku tervise arengukava 2020–2030](#). Arengukava seab eesmärkideks Eesti inimeste oodatava eluea pikenemise, tervena elada jäänud eluaastate kasvu ning ebavõrdsuse vähenemise tervises.

Valitsuse 29. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas sotsiaalkaitseminister [erivajadusega laste tugisüsteemi uuendamise ettepanekuid](#). Sotsiaalministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi koostöös elluviidava reformi eesmärk on pakkuda lastele kiiremat, tulemuslikumat ja terviklikumat abi.

Jätkeb [analüüs ja ettepanekute koostamine tulumaksuseaduse muutmise kohta](#). Riigi eelarvestrateegia raames otsustati eelnõu 1. jaanuarile 2022. a kavandatud jõustumine lükata edasi 1. jaanuarile 2023. a. Analüüs ja ettepanekud tulumaksuseaduse muutmise kohta esitatakse valitsusele peale riigi eelarvestrateegia arutelude lõppu.

2.3. Tark majandus

Valitsuse 29. oktoobri 2020. a istungil arutati haridus- ja teadusministri ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri ettepanekul [teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse](#)

[arengukava 2021–2035](#) eelnõu ja esitati see Riigikogule arutamiseks. Arengukava on Riigikogus täiskogu istungi ootel.

Valitsuse 12. aprilli kabinetinõupidamisel kiideti riigihalduse ministri ettepanekul heaks [riigi kinnisvarapoliitika põhimõtted](#). Sellega uuendati kinnisvarapoliitika missiooni, visiooni ning väärtuseid, sõnastati probleemid ning põhieesmärgid koos mõõdikutega. Esitati peamised tegevussuunad eesmärkide saavutamiseks.

Valitsuse 12. aprilli kabinetinõupidamisel arutati tervise- ja tööministri ettepanekut [töötuskindlustussüsteemi muutmiseks, sh uute sihtrühmade kaasamiseks ja töötushüvitiste majandustsükliliga kohandamiseks](#). Ettepanek hõlmas töötuskindlustuse laiendamist ka füüsilisest isikust ettevõtjatele, inimestele, kes tegelevad ettevõtlusega ettevõtluskonto kaudu, ning juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmetele. Samuti oli arutlusel töötuskindlustushüvitise maksmise sõltuvalt majanduse olukorrast. See tähendaks, et töötuskindlustushüvitist makstakse lühemat aega, kui registreeritud töötuse määr on madal, ning pikemalt siis, kui registreeritud töötuse määr on kõrge või kasvab kiiresti. Sotsiaalministeerium koostöös Rahandusministeeriumi ja Justiitsministeeriumiga jätkab tööd eelnõu väljatöötamisega.

Valitsuse 22. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas rahandusminister [analüüsi ja ettepanekuid revisjoni läbiviimiseks](#). Rahandusminister andis ülevaate põhjustest, miks riik osaleb jätkuvalt äriühingutes ning milliste äriühingute puhul on otstarbekas edasi liikuda võõrandamisega või selle võimalikkuse täiendava analüüsiga.

Valitsuse 29. aprilli istungil kinnitati [perioodi 2014–2020 ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava muudatus REACT-EU lisamiseks](#).

Valitsuse 4. mai kabinetinõupidamisel võeti teadmiseks riigihalduse ministri ülevaate [regionaalse arengu tegevuskava](#) senisest koostamisest. Tegevuskava koostamise eesmärgiks on tugevdada valdkonnapoliitika panust regionaalarengu tasakaalustamisel ja strateegias "Eesti 2035" seatud regionaalarengut puudutavate arengusihptide saavutamisel. Riigihalduse minister esitab regionaalse arengu tegevuskava eelnõu valitsuse kabinetinõupidamisele novembris 2021. a.

Valitsuse 6. mai kabinetinõupidamisel tutvustas majandus- ja taristuminister [raudteevõrgu elektrifitseerimise elluviimise ajakava](#).

Jätkub [vesiniku väärtusahela \(tootmine, tarnimine, tarbimine\) pilootprojekti toetuse andmise tingimuste](#) ettevalmistamine. Eelnõu on kooskõlastusringil eelnõude infosüsteemis tähtajaga 5. mai. Majandus- ja taristuminister kinnitab toetuse andmise tingimused mais. Vesiniku tervikahela katsetamise toetus on mõeldud rohevesiniku terviklike süsteemide kasutuselevõtu hoogustamiseks. Toetust saab taotleda ühistranspordisektoris rohevesiniku kasutuselevõtuks. Toetatav projekt peab lahendama lisaks rohevesiniku tarbimisse võtmisele ka rohevesiniku tootmise ja tarbimiskohta tarnimise.

2.4. Roheline Eesti

8. veebruaril avas Keskkonnainvesteeringute Keskus majandus- ja taristuministri suuniste järgi [elektribusside katseprojekti taotlusvooru](#). Toetatakse avalike linnaliinide teenindamiseks elektribusside soetamist ja laadimistaristu loomist. Uued bussid annavad lisaks heitmevabale transpordile võimaluse analüüsida nende tarbimis- ja laadimisandmeid, millega elektritransporti

targemalt edasi arendada. Pikemaajalisem eesmärk on viia kogu maakondlik ühistransport 2030. aastaks üle taastuenergiale. Taotlusvoor suletakse mai alguses, toetuse saajad selguvad juunis.

22. veebruaril allkirjastas keskkonnaminister *kliimamuutuse leevendamise ja sellega kohanemise kavade koostamise meetme* toetuse andmise tingimused ja taotlusvooru avamise käskkirja. Taotlusvooru raames on kohalikel omavalitsustel võimalus lisada kliima- ja energiavaldkond olemasolevasse arenguplaani või koostada eraldi kava konkreetse piirkonna jaoks. Taotlusvoor oli Keskkonnainvesteeringute Keskuses avatud 26. veebruarist 26. aprillini. Kohalike omavalitsuste huvi toetuse vastu oli oodatust suurem. Rohepöörde Eestis ei saa toimuda kohalike omavalitsuste panuseta. Kohalikud omavalitsused toovad rohepöörde võtmetegijatena kokku inimesed, kogukonnad, ettevõtted ja avalikud teenused.

Valitsuse 11. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas *keskkonnaminister keskkonnavaldkonna arengukava koostamise ettepanekut*, millega tagatakse keskpikk tervikvaade valdkonna arengule. Kõiki peamisi keskkonna valdkondi – ringmajandus, kliima, välisõhk, kiirgus, mere- ja veekeskond, elurikkus, keskkonnateadlikkus, maa, ruum ning ilmainfo – hõlmav arengukava valmib 2022. aasta lõpus.

Valitsuse 25. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas riigihalduse minister *analüüsi ja ettepanekuid kohaliku kasu instrumendi kohta*. Valitsus andis ministriumidele suunised ettevõtlustegevusega kaasneva kohaliku kasu õiguslike regulatsioonide loomiseks, mis annavad tulevikus täpsema raamistiku arendustest tulenevate mõjude hüvitamiseks kohalikele kogukonnale nn taluvustasu näol. Loodav valdkondlik regulatsioon tagaks osaliste võrdse kohtlemise, õiguskindluse, kokkulepete läbipaistvuse, võimaluse paindlike kokkulepete sõlmimiseks ning soodustaks osaliste nõusolekul majandustegevust selleks sobivas asukohas.

Valitsuse 8. aprilli kabinetinõupidamisel andis keskkonnaminister *ülevaate tuumaenergia kasutusele võtmise võimalustest ja* tegi ettepaneku *tuumaenergia tööühma moodustamiseks*. Valitsus kiitis ettepaneku heaks. Mais esmakordselt kogunev tööühm hakkab analüüsima tuumaenergia kasutuselevõtmise võimalust Eestis. Tööühma üheks ülesandeks on ka huvirühmade ja ekspertide kaasamine. Oma tegevuste tulemuste vahearuande esitab tööühm valitsusele 2022. aasta sügiseks, pärast mida tehakse edasised otsused.

Valitsuse 12. aprilli kabinetinõupidamisel andis keskkonnaminister *ülevaate metsanduse arengukava strateegilisest mõjude hindamisest*. Tööd alustanud uue juhtkogu ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise programmi koostamisega on arengukava koostamine nüüdseks täies hoos ja 2022. aasta septembris esitab Keskkonnaministeerium arengukava eelnõu valitsusele.

Valitsuse 29. aprilli istungil kinnitati *strateegia "Eesti 2035" tegevuskava*, mis on riigi pikaajalistest strateegilistest sihtidest ning tegevussuundadest lähtuv reformikava. Tegevuskava koondab tegevused Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimiseks (sh põlevkivielektrist loobumiseks ja rohepöördeks), tegevuste eest vastutajad ning mõõdikud koos sihttasemetega tegevuskava tulemuste jälgimiseks.

Jät kub arutelu *tulevikurahastu* loomiseks, et kiirendada kliima- ja digipööret. Vahendid suunatakse teadus- ja arendustegevusse ning teadmismahuka majanduse arendamiseks.

2.5. Haritud ja nutikad inimesed

17. märtsil esitas sotsiaalkaitseminister Riigikogu sotsiaalkomisjonile [perehüvitiste seaduse muutmise täiendatud eelnõu](#) (300 SE), millega muudetakse tähtajaliselt vanemahüvitise arvestamise aluseid ja jäetakse vanemahüvitise suuruse arvestamise perioodist välja aeg, kui inimene oli töötukassas töötuna arvele võetud. Seadusesse lisatakse sätteid, mis reguleerivad perehüvitiste maksmist surnult sündinud lapse korral ja 16–19-aastaste laste eest peretoetuste maksmist õppeaasta alguses.

Valitsuse 18. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas kultuurminister ja valitsus kiitis heaks [kultuuri arengukava 2030 koostamise ettepaneku](#). Kuivõrd "Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020" kehtivus on lõppenud, algatati uue strateegilise arengudokumendi koostamine. Valdonna arengukavaga määratakse kindlaks järgmise perioodi kultuurivaldkonna strateegilised suunad, vastutusalad ja koostöövormid, tagamaks Eesti kultuuri elujõulisus.

Valitsuse 25. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas kultuuriminister [analüüsi ja ettepanekuid kultuurirahastuse loomiseks](#). Kultuurirahastuse eesmärk on, et iga põhikooliõpilane (130 467 õpilast 2019/2020. õa seisuga) saaks käia igal õppeaastal 1–2 muuseumitunnis, 1–2 kontserdil, 1–2 teatrietendusel, ühel kunstinäitusel ja ühel kinoseansil, et arendada nii riikliku õppekavaga ettenähtud ainepädevusi kui ka aidata kasvada loovateks ja mitmekülgseteks isiksusteks.

15. aprillil kuulutas Haridus- ja Teadusministeerium lasteaedadele ning koolidele [välja uue konkursi kvalifitseeritud lisaõpetaja palkamiseks](#). Projektis saavad osaleda lasteaiad ja koolid, kus rühmas või klassis õpivad muu kodukeelega lapsed, ning soovitakse parandada eesti keele õppe kvaliteeti.

Valitsuse 27. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas kultuuriminister [eesti keele majade laiendamise kontseptsiooni](#). Eesmärk on suurendada täiskasvanute eesti keele kui teise keele tasuta õppe mahtu ja luua eesti keele praktiseerimise võimalusi piirkondades, kus elab rohkem muu ema- või kodukeelega inimesi. Selleks seatakse kolm ülesannet: pakkuda lisaks ligi 5000 keeleõppekohta täiskasvanute keeleõppeks üle Eesti; luua eesti keele majade regionaalsed esinduspunktid ning tõhustada riigi ja kohalike omavalitsuste koostööd kvaliteetse keeleõppe pakumisel ning mitmekesistada eesti keele kui teise keele õpet (vabatahtlike võrgustiku ja praktiseerimisvõimaluste laiendamine, mitmekesiste keeleõppevormide loomine, kultuurikontaktide tihendamine).

Sotsiaalkaitseminister esitas 28. aprillil eelnõude infosüsteemi esimesele kooskõlastusringile [perelepitusseaduse eelnõu](#). Eelnõuga reguleeritakse perelepitusteenuse osutamise ja selle käigus läbiviidava lepitusmenetluse korda ning perelepituse suunamise aluseid, lisaks sätestatakse nõuded perelepitajatele ning luuakse teenuse riikliku rahastamise alused.

Valitsuse 6. mail kabinetinõupidamisel tutvustas majandus- ja taristuminister [analüüsi ja ettepanekuid minimaalse omakapitaliga kodulaenu kohta noortele peredele](#). Analüüsi kohaselt on võimalik kodulaenu omafinantseeringu määra teatud sihtgruppide puhul vähendada. Selleks pakutakse välja vastavad finantsmeetmed, mille käivitamine sõltub riigieelarve võimalustest.

Valitsuse 6. mai kabinetinõupidamisel tutvustas kultuuriminister [tervete eluviiside ja rahvatervise edendamiseks liikumisharrastuse kontseptsiooni](#). Analüüsis järeldatakse, et liikumisharrastuse suurendamiseks peab koondama erinevad kompetentsid ning seeläbi tõhustama valdkonna juhtimist. Samuti kaalutakse kontseptsioonis liikumisõpetuse, erivajadustega inimeste spordis osalemise, liikumist toetava ruumi jt teemasid.

Riigi eelarvestrateegia 2022–2025 arutelude raames on kokku lepitud [kolmeprotsendiline palgatõus õpetajatele](#). Aprilli lõpuks lõpetas töö õpetaja järelkasvu tegevuskava koostamiseks

moodustatud laiapõhjaline töögrupp. Töögrupi ning Riigikogu kultuurikomisjoni arutelude ja ettepanekute põhjal on Haridus- ja Teadusministeerium koostanud [tegevuskava õpetajate järelkasvu tagamiseks ning õpetajaameti väärtustamiseks](#).

Haridus- ja Teadusministeerium on välja töötanud [meetme eestikeelses koolis muukeelse õppija toetamiseks](#). Selle raames toetatakse eesti õppekeelega põhikoolides õppivate eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eesti keele oskuse arendamist. Katsetamist alustatakse uuel õppeaastal. Õppeaasta alguses saavad taotlusi esitada koolid, kus muukeelsete õpilaste koguarv on vähemalt 10% kogu õpilaskonnast. Meetme raames rahastatakse kaht lisaõppetundi nädalas kaheksast muu emakeelega õppijast koosneva rühma kohta, mida koolid saavad kasutada täiendavateks konsultatsioonideks, eesti keele tundideks või tasemepõhisteks rühmatundideks erinevates õppeainetes. Meetme eesmärk on toetada eesti õppekeelega põhikoolides koos õppivate nii eesti kui ka muu emakeelega õpilaste heaolu ning õppe kvaliteeti.

Haridus- ja Teadusministeerium on välja töötanud [annete arendamise kontseptsiooni](#), milles sõnastati riikliku andepoliitika eesmärkide ja tegevussuunade üldpõhimõtted. Eesmärgiks on võetud strateegilisem ja terviklikum lähenemine ning läbimõtestatum tegevuste pakkumine annete märkamisel ja välja arendamisel kõikidel haridustasemetel ning formaal- ja mitteformaalõppes. Kontseptsiooni baasil valmib 2022. aasta jaanuariks [annete arendamise tegevusplaan](#) koos täpsema ajakavaga.

2.6. Aktiivne ja kaitstud Eesti

Valitsus kiitis 4. veebruari istungil kaitseministri ettepanekul heaks [kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse eelnõu, millega muudetakse põhimõtteliselt riigi ja kaitseväekohustuslaste omavahelist suhtlemist ning võimaldatakse lugeda kaitseväekohustuslastele elektroonilised kutsed kättetoimetatuks eesti.ee kaudu](#). Muudatus jõustub 1. jaanuaril 2022. a.

Valitsuse 4. märtsi kabinetinõupidamisel andis välisminister [ülevaate Eesti tegevuse tulemustest ÜRO Julgeolekunõukogus 2020. aastal ning tutvustas strateegilisi eesmärke 2021. aastaks](#). Välisminister tegi ettepaneku esitada Eesti uus kandidatuur ÜRO Julgeolekunõukogu valitud liikme kohale aastateks 2050–2051.

Valitsuse 4. märtsi kabinetinõupidamisel andis välisminister samuti [ülevaate diplomaatilisest tööst ja tegevustest Eesti Arktika Nõukogu vaatlejaliikmeks saamiseks](#).

Valitsus kinnitas 4. märtsi istungil [tegevusalade riigikaitseliste sundkoormiste koondkava, milles loetletakse ja kirjeldatakse tegevusalasid ja tegevusi, mille puhul on riigil huvi rakendada vajaduse tekkimisel neid vastavate teenustena riigi sõjalise kaitse toetamiseks kas riigi tellimuse või sundkoormise määramise kaudu](#).

Valitsus kiitis 11. märtsi istungil majandus- ja taristuministri ettepanekul heaks [hädaolukorra seaduse muutmise seaduse eelnõu](#), millega koondatakse kriisireguleerimise poliitika kujundamine Riigikantseleisse. Sama eelnõuga luuakse AS Eesti Varude Keskuse toimimiseks vajalik õiguslik raamistik.

Valitsuse 25. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas siseminister [analüüsi ja ettepanekuid mereseiresüsteemi radarite uuendamiseks ja jätkusuutlikkuse tagamiseks](#). Ettepanekud võeti teadmiseks.

Valitsuse 1. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas välisminister [analüüsi ja ettepanekuid Eesti rahvusvahelise arengukoostöö edendamiseks](#). Ettepaneku alusel kirjutas välisminister 23. aprillil alla Sihtasutuse Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus asutamisotsusele. Eesti Idapartnerluse Keskus ühendatakse loodud sihtasutusega, mille eesmärk on viia ellu rahvusvahelise arengukoostöö ja humanitaarabi projekte ning luua ja koondada selle valdkonna kompetentsi.

Valitsuse 12. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas välisminister Eesti esmakordset [inimõigusdiplomaatia tegevuskava](#). Tegevuskavaga kinnitatakse Eesti inimõigusdiplomaatia prioriteedid ja määratakse kindlaks tegevused nende saavutamiseks rahvusvahelises koostöös, rõhuasetusega inimõigustel ja tehnoloogial.

Valitsuse 29. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas välisminister [Eesti ja Ameerika Ühendriikide suhete tugevdamise tegevuskava](#), milles sõnastatakse Eesti eesmärgid ja põhitegevused Atlandi-üleste suhete arendamiseks ja kinnistamiseks.

Valitsuse 29. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas kaitseminister [analüüsi ja ettepanekuid Balti riikide kaitsekoostöö ja kollektiivkaitse tugevdamiseks](#). Koostöö edendamiseks toetas valitsus Balti riikide valitsusjuhtide julgeoleku ja sõjalise kaitse teemalise tippkohtumise korraldamist ning kiitis heaks kaitseministri ettepaneku käsitleda Balti riikide kaitseministrite vahel kokku lepitud Balti riikide ühise strateegilise mõjuga võimearendusprojekti elluviimiseks vajalike vahendite eraldamise võimalusi riigi eelarvestrateegia koostamise käigus.

Teel kliimaneutraalsuse poole on Eesti võtnud eesmärgiks suurendada 2030. aastaks taastuvelektri tootmist vähemalt kaks korda. Tuuleenergia tootmisest investeerimine on kulutõhus viis taastuvelektrit toota ning parima hinnaga saame seda taastuvelektrit paljude projektide konkurentsivõimega. Valitsuse 29. aprilli kabinetinõupidamisel tutvustas majandus- ja taristuminister [ettepanekut riigikaitseliste kõrguspiirangute Lääne-Eestis leevendamise kohta](#). Praegu on riigikaitseliste kõrguspiirangute tõttu olnud tuuleparkide arendamiseks sobilik 21% Eesti maismaast. Valitsus otsustas kiita heaks lahenduse, millega avaneb riigikaitselistest kõrguspiirangutest täiendavalt 44% suurune ala Eesti maismaast (ca 20 000 ruutkilomeetrit). Mõistagi on lisaks riigikaitselistele kõrguspiirangutele tuuleparkide rajamisel vajalik arvestada ka teiste piirangutega ning kitsendustega.

Jätkub [Siseministeeriumi ja Kaitseministeeriumi koostöökokkuleppe ettevalmistamine eesmärgiga tugevdada koostööd siseturvalisuse ja sõjalise kaitse valdkonnas](#). Koostöökokkuleppe esitatakse valitsusele mai lõpus.

2.7. Tasakaalus Eesti

Valitsus kiitis 11. märtsi korraldusega maaeluministri ettepanekul heaks [Eesti maaelu arengukava 2014–2020 muudatuse ettepanekud](#). Muudatused olid tingitud asjaolust, et uue, reformitud ELi ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) rakendamise algus lükkub kaks aastat edasi. Seni jätkatakse eelmise perioodi ÜPP elluviimist, kasutades selleks uue perioodi vahendeid. Kuigi maaelu arengukava pikeneb automaatselt, tehti sellegipoolest muudatusi, et viia arengukava praeguste oludega kooskõlla.

Valitsuse 15. aprilli istungil kiideti heaks [põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030](#). Arengukava seab eesmärgiks, et Eesti toit oleks eelistatud, elukeskkond ja elurikkus hoitud, toidusektori ettevõtted oleksid edukad ning maa- ja rannakogukonnad elujõulised.

Valitsuse 29. aprilli kabinetinõupidamisel tegi keskkonnaminister [ülevaate maareformi hetkeseisust ja maapoliitikast](#). Valitsus kiitis heaks ettepanekud, millega riigi maareservi hoidmise ja kasutamise reeglid oleksid seaduses kindaks määratud, maareserv keskselt hallatud, heaperemehelikult hooldatud ja seda saaks eesmärgipäraselt kasutada nii riigi kui ka kohalike omavalitsuste arengu vajadusteks. Samuti otsustati toetada piiratud asjaõiguste ruumikujude digiteerimist ja kaldaaladel omandi ulatuse väljaselgitamise automatiseerimist. Eelnimetatu aitab kiirendada ettevõtlusega seotud asjaajamist, vähendada bürokraatiat ja lihtsustada seadusandlust.

Valitsuse 29. aprilli istungil kiideti heaks [riigi eelarvestrateegia 2022-2025 ja stabiilsusprogramm 2021](#). Järgmise aasta riigieelarve kulutuste maht on üle 13,8 miljoni euro, mida on 5 protsenti rohkem kui 2021. aasta eelarves. Suureneb kaitse-eelarve, kaitsekulud püsivad üle 2% SKPst ning Euroopa Liidu vahendite abiga investeerib Eesti aastatel 2022-2024 kokku 8 miljardit eurot. Samas võttis valitsus nii eelmise eelarvestrateegiaga võrreldes kui majandusprognoosi suhtes ambitsiooni liikuda kiiremini edasi puudujäägi vähendamiseks. 2022. aasta struktuurne puudujääk kahaneb 3,4% juurde ning 2025. aastaks peab puudujääk vähenema 1,6%ni SKPst. Alates 2024. aastast täidab Eesti taas ka Euroopa Liidu eelarve-eesmärke. Muuhulgas otsustas valitsus kokku hoida valitsussektori majandamis- ja tööjõukuludes, mis aitab kiiremini eelarvetasakaalu poole liikuda, ent võimaldab järgmisel aastal tuua defitsiiti suurendamata kolm protsenti suurema palgafondi muuhulgas õpetajatele, kultuuritöötajatele ja sisejulgeolekule. Näiteks õpetajate prognoositav keskmine palk on tuleval aastal 1586 eurot.

Valitsuse 6. mai kabinetinõupidamisel tutvustas maaeluminister [analüüsi ja ettepanekuid maale elama asumist soodustava programmi väljatöötamiseks ja elluviimiseks](#). Analüüsis tõdeti, et maapiirkonnas asuv kinnisvara on madala turuväärtusega, mis põhjustab krediidiastutuste vähest soovi anda laene maapiirkonda elama asumiseks või elamistingimuste parandamiseks maal. Maaelu Edendamise Sihtasutus algatab 2021. aastal Kagu-Eestis ja Ida-Virumaal katseprogrammi, mille käigus antakse koostöös krediidiastutustega neis piirkondades laene elamistingimuste parandamiseks.

2.8. Avatud ja turvaline õigusriik

Valitsuse 11. märtsi kabinetinõupidamisel andis majandus- ja taristuminister [ülevaate AS Eesti Varude Keskus loomisest ja eesmärkidest](#).

Valitsuse 18. märtsi kabinetinõupidamisel andis siseminister [ülevaate piiri väljaehitamisest](#). Esimene leping idapiiri 23,5 km lõigu ehitamiseks sõlmiti 12. mail 2020. a ja lõik peaks valmima 2023. aastal. Hetkel on käimas teine ehitushange 39,5 km piirilõigu ehitamiseks ja 34 km piirilõigu projekteerimishanke ettevalmistamine.

Valitsus kiitis 18. märtsil justiitsministri ettepanekul heaks lobistidega suhtlemise hea tava ametiisikutele ning [huvide konflikti vältimise juhised ministritele ja nende nõunikele](#). Juhised ja hea tava on eetikapõhimõtete kogum kõrgetele ametiisikutele, mis suurendab läbipaistvust ja aitab huvide konflikti realiseerumist vältida.

Valitsuse 25. märtsi kabinetinõupidamisel tutvustas ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister [analüüsi ja ettepanekuid riigi IT-baasteenuste konsolideerimise kohta](#). Eesmärk on viia riigiasutused üle kesksele arvutitöökoha- ja serveritaristu teenuse osutamisele hiljemalt 2027. aastaks.

Justiitsminister ja siseminister leppisid 14. aprillil kokku *“Valitsuse kuritegevusvastaste prioriteetide” uuendamises*. Uuteks kuritegevusevastase võitluse prioriteetideks on vägivallakuriteod, küberkuriteod, rahvusvaheline rahapesu ja suure kahjuga majanduskuriteod ning raske korruptsioon.

23. aprillil jõustusid valitsuse algatatud *korruptsioonivastase seaduse muudatused*, millega sätestatakse huvide deklaratsiooni esitamise kohustus ministri poliitilistele nõunikele.

Valitsuse 27. aprilli kabinetinõupidamisele esitas siseminister *õigusliku analüüsi*, millega arutati võimalusi kohalike korrakaitseüksuste tegevuse tõhustamiseks.

Valitsuse 4. mai kabinetinõupidamisel võeti teadmiseks riigihalduse ministri ülevaate *riigireformi tegevuskava 2021-2023 uuendamisest*. Lepiti kokku, et ministrid esitavad juuniks riigireformi tegevuskavva täiendavad ettepanekud. Riigireformi tegevuskavva planeeritakse tegevused, mis aitavad kujundada jätkusuutliku, tõhusa ja elanikkonna vajadustega arvestava riigivalitsemise. Riigireformiga korraldatakse valitsussektor selliselt, et riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste toimimine toetab ühiskonna terviklikku arengut ja tootlikkuse kasvu. Kesksel kohal on e-riigi arendamine, inimesekeskne avalike teenuste pakkumine ning regionaalne tasakaal.

Jätkeb *sidevõrkude turbe nõuete kehtestamine*. Selleks on algatatud elektroonilise side seaduse muutmise eelnõu, millega täpsustatakse Vabariigi Valitsuse määruse volitusnormi. Eelnõu on menetluses Riigikogus.

Jätkeb *karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (Rassismi ja ksenofoobiaga võitlemise raamotsuse 2008/913/JSK rikkumismenetluse lahendamiseks)* kaasamine ja diskussioon.

Jätkeb *siseturvalisuse arengukava 2020–2030* arutelu Riigikogus.

Jätkeb *Eesti digiühiskonna arengukava 2030* koostamine. Mai alguses saadetakse arengukava eelnõude infosüsteemi kooskõlastusringile.